

VLEERMUISONDERZOEK

Elspeterweg 75 te Uddel

10 OKTOBER 2018
INVENTARIUM FLORA EN FAUNA
Elspeet

Colofon

Onderzoek	Nader onderzoek vleermuis
Locatie	Elspeterweg 75 Uddel
Opdrachtgever	Elspeterweg Ontwikkeling Vof
	Dhr. G. Hop
Opdrachtnemer	Inventarium flora en fauna
Controleur	Pieter Wiegel
Adres	Stakenbergweg 212; 8075 RC Elspeet
Telefoon:	06-12918775
Email	inventariumff@gmail.com
Internet	www.quickscanfloraenfauna.nl
Kamer van Koophandel nummer	64980960
BTW Nummer	NL136489771B01
Rabobank	NL93 KNAB 0256 8909 94

Conclusie

In de voorliggende rapportage wordt aangetoond dat er aan de onderzoeksinspanning is voldaan om te kunnen concluderen dat de, in de wet natuurbescherming beschermde, vleermuissoorten of hun verblijfplaats niet worden gedood, gevangen, beschadigd of vernield. (Art.3.3 wn)

Het nader onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017.

Een ontheffing is niet nodig

Zorgvuldig handelen is noodzakelijk.

1. Aanleiding

Met de voorgenomen ontwikkelingen betreffende het plangebied gelegen aan de Elspeterweg 75 te Uddel, heeft dhr. G. Hop op basis van de bevindingen en adviezen uit de quickscan aan Inventarium flora en fauna opdracht gegeven een vleermuisonderzoek uit te voeren t.b.v. het vergunning traject en inzicht te verschaffen of de geplande uit te voeren werkzaamheden conflicteren met de Wet Natuurbescherming. Voorliggend rapport geeft inzicht in het wettelijk kader, de gebruikte methodiek en de resultaten van het uitgevoerde onderzoek maar ook de maatregelen die genomen dienen te worden ten behoeve van de vleermuis.

Gezien de onderzoeksperiode is (in combinatie met het vleermuisonderzoek) ook onderzoek uitgevoerd naar de gierzwaluw. De bevindingen zijn in deze rapportage verwerkt.

Tevens is de opdracht verstrekt om huismusonderzoek uit te voeren op basis van de te verwachten soorten. Dit onderzoek is apart gerapporteerd en opgeleverd. Dit onderzoek moet gelezen worden naast de uitgevoerde quickscan flora en fauna (*Inventarium flora en fauna 2018*)

Planlocatie

De geplande ontwikkelingen betreffen het perceel gelegen aan de Elspeterweg te Uddel. De planlocatie is op te delen in drie gedeelten. Twee percelen akkerland alwaar gras en mais verbouwd worden, alsmede een perceel met een minicamping 'Utti-Hul' met enkele opstallen en een woonhuis.

Afbakening projectlocatie

Direct tegen het bos, aan de noordelijke rand van Uddel, ligt minicamping "Utti-Hul". Uddel is een dorpje midden op de Veluwe dat oorspronkelijk Uttiloch genoemd werd en dateert uit het jaar 790 na Christus. Het is daarmee een van de vroegst bewoonde plaatsen van ons land. Loof- en naaldbossen, akkers en heide wisselen elkaar af.

Woning aan de Elspeterweg 75 te Uddel

Opstallen behorend bij de camping

maisperceel

perceel grasland

PS. (om privacy redenen zijn geen foto's toegevoegd van de in gebruik zijnde camping)

2. Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wetgeving vervangt de Flora- en faunawet, boswet en natuurbeschermingswet. In deze wet is de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden geregeld. Dit onderzoek beperkt zich tot soortbescherming vleermuis.

Tabel 1.

Wet Natuurbescherming

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten;
- Overige vogels;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I);
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn en waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt;
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, maar waarvoor provinciaal wel een vrijstelling geldt.

Voor vogels geldt dat er twee categorieën zijn: de vogels met jaarrond beschermde nesten (o.a. Huismus, Gierzwaluw en Buizerd) en de overige broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten hebben een strikte beschermingsstatus binnen de Wet natuurbescherming. Van overige broedvogels zijn hun nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd zijn (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).

Voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn in artikel 3.5 verboden vastgelegd (o.a. verboden om dieren te doden en voortplantings- of rustplaatsen te vernielen) en geldt een strikte beschermingsstatus. Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Tabel 2.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantings- plaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidings- gebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidings- gebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

De Wet natuurbescherming onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 2). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Het 3e beschermingsregime, andere soorten, betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau (nationaal beschermde soorten). Daarnaast geldt dat voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen. Alle vleermuissoorten worden strikt beschermd door de wet Natuurbescherming en ook de vaste verblijfplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Hierdoor is er, bij ruimtelijke ingrepen, een ontheffing in het kader van de wet natuurbescherming nodig wanneer vaste verblijfplaatsen aangetast, vernield en/of verstoord zullen worden of wanneer individuen van de soorten verwond of gedood zullen worden. Het is daarom noodzakelijk om middels aanvullend onderzoek de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen dan wel uit te kunnen sluiten.

3. De vleermuis

Vleermuizen gebruiken het landschap gedurende het jaar op verschillende manieren: in verschillende perioden van het jaar maken ze gebruik van kraamplaatsen, zomerverblijfplaatsen, paarverblijven, winterverblijfplaatsen en jachtgebied. Daarnaast gebruiken ze landschapselementen, zoals bomenrijen en watergangen als vliegroute. Het meest recente vleermuisprotocol (2017) dat door onder andere de Zoogdiervereniging en de gegevensautoriteit NGB is opgesteld, stelt daarom dat tenminste vier inventarisatiemomenten nodig zijn om de verschillende functies, die de aanwezige bebouwing mogelijk voor vleermuizen vervult, zo goed mogelijk te inventariseren.

Uit het verkennende onderzoek dat in 2018 is uitgevoerd, bleek dat de te slopen bebouwing geschikt is als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Nader onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen was daarom nodig. Het aanvullende onderzoek naar vleermuizen op de locatie aan de Elspeterweg 75 te Uddel is geheel volgens het vleermuisprotocol uitgevoerd: twee inventarisaties hebben in de kraam/zomerperiode (half mei - half juli) plaatsgevonden en ook in de zomer/paarperiode (half augustus - begin oktober) hebben twee inventarisaties plaatsgevonden. De paarverblijven zijn eveneens onderzocht door middel van twee onderzoeken. Op het registratieformulier staan de details van de onderzoeken weergegeven.

Onderstaande tabel geeft de onderzoeksperioden conform het vleermuisprotocol alsmede de veldbezoeken weer:

Functie	Periode	Bezoeken	Bezoeken
Winterverblijf	1 december – 1 maart	--	
Kraamverblijf	15 mei – 15 juli	16-05-2018	15-06-2018
Zomerverblijf	15 april – 15 augustus	19-04-2018	
Paarverblijf	15 augustus – 1 oktober	16-08-2018	17-09-2018

4. Werkwijze

1. Het onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017
2. De checklist aanwezigheid (vleermuisprotocol) is ingevuld
3. Bureau-onderzoek naar de voorkomende en te verwachten soorten
4. Het onderzoek is te voet uitgevoerd
5. Het onderzoek naar is uitgevoerd door twee waarnemers (P. Wiegel, Inventarium; P. Smits; Bureau natuurlijk)
6. Er is gebruik gemaakt van verrekijker, zaklamp en batdetector SFF BAT3 en Elekon Batscanner Stereo

1. Vleermuisprotocol

Het onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017 zoals gepubliceerd op de website van BIJ12.

In het voorliggende onderzoek zijn de volgende functies voor vleermuis onderzocht:

- ✓ Voortplantingsplaatsen
- ✓ Vaste rust- en verblijfplaatsen
- ✓ Functioneel leefgebied

De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan voldoende invulling gegeven. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs verwacht kan worden.

2. Checklist (vleermuisprotocol)

Ga eerst na welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld (binnen 20 km van het plangebied, denk daarbij indien nodig ook buiten de landsgrenzen). Daarna dient gekeken te worden welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Hiervoor kan de onderstaande checklist of geheugensteun worden gebruikt. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. De hieronder aangegeven soorten en/of soortgroepen zijn niet dekkend. Hou rekening met het voorkomen van zeldzaam voorkomende soorten. (citaat vleermuisprotocol)

Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse. Dat blijkt vaak pas uit het (nader) onderzoek.

1. Dikke bomen

Is in of grenzend aan het plangebied één (of meerdere) dikke boom (doorsnede globaal > 3 dm op borsthoogte) aanwezig?

1.1 Zijn holtes, spleten, scheuren, losse bast uit te sluiten?

→ Zo niet, nader onderzoek naar (winter-,) kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende soorten.

1.2 Maakt de boom (bomen) deel uit van een mogelijke route of verbinding?

→ Nader onderzoek naar vliegroutes van alle (in de omgeving) voorkomende vleermuissoorten.

1.3 Maakt de boom (bomen) deel uit of vormt deze mogelijk foerageergebied of beschutting van een naastgelegen foerageergebied?

→ Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.

Conclusie:
Bomen blijven intact op de planlocatie

2. Opgaande gewassen

Is op of grenzend aan het plangebied één (of zijn meerdere) dunne bomen (doorsnede globaal. < 3 dm op borsthoogte) en/of struiken/gewassen > 1,5 meter aanwezig?

2.1 Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route of verbinding (lijnelement)?

→ *Onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen.*

2.2 Zijn er zichtbare holtes spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

→ *Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende soorten.*

2.3 Vormt het opgaand groen mogelijk foerageergebied of beschutting van een naastgelegen foerageergebied (let vooral op kleinschalig gebied of parkachtige omgeving)?

→ *Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.*

Conclusie:
Tuin- en erfbeplanting (struiken) zullen verdwijnen

3. Open water

Is er open water aanwezig?

3.1 Is er water?

→ *Nader onderzoek naar gebiedsfuncties (foerageergebied en vlieg- en/of migratieroute), tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis ruige dwergvleermuis, watervleermuis (> 1m breed) en meervleermuis (> 2m breed).*

3.2 Is er water in tenminste iets besloten gebied?

→ *Nader onderzoek naar gebiedsfuncties (foerageergebied en vlieg- en/of migratieroute) gewone of ruige dwerg-, baard-, brandt's-, ingekorven, franjestaart, grijze en gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.*

3.3 Is er water in open gebied?

→ *Nader onderzoek naar gebiedsfuncties (foerageergebied en vlieg- en/of migratieroute) tweekleurige-, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.*

3.4 Heeft het water een mogelijk essentiële functie als drinkwater?

→ *Nader onderzoek naar functie voor alle soorten vleermuizen.*

Conclusie:
Geen water aanwezig in de nabije omgeving

4. Open gebied

Is er open gebied (> 1 ha)?

4.1 Bestaat het plangebied uit moeras, grasland, akker of anderszins (denk bij < 500 meter van water breder dan 2 meter extra aan meervleermuis)?

→ *Nader onderzoek naar gebruik door rosse vleermuis, meervleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis en ruige dwergvleermuis.*

Conclusie:
Genoemde soorten zijn meegenomen in het nader onderzoek

5. Gebouwen

Zijn er gebouwen aanwezig?

5.1 Biedt het gebouw of bieden de gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)? (bouwtekening ter inzage vragen).

→ *Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.*

5.2 Zijn er sporen van aanwezigheid, poepvlekken, keutels, vraatresten, bruinverkleuring langs de rand van invliegopeningen en dergelijke?

→ *Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen.*

5.3 Mogelijk foerageergebied?

→ *Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.*

5.4 Zijn er lange, mogelijk in het duister liggende, muren aanwezig?

→ *Nader onderzoek naar gebiedsfuncties vlieg- en/of migratieroutes.*

Conclusie:
Nader onderzoek gebouwbewonende vleermuizen

6. Grotten, groeves, kelders en andere objecten

Zijn er grotten en/of groeves en/of kelders, bruggen, tunnels en/of andere objecten met ruimten? a. Zijn deze geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen?

→ *Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen, met de nadruk op winter-, en paarverblijfplaatsen*

Conclusie:
Niet aanwezig nabij planlocatie

7. Grootschalige landschapselementen

Zijn er grootschalige lijnvormige landschapselementen zoals kustzones, grootschalige dijken, duinenrijen, rivierdalen of waterpartijen die een verbindingsroute zouden kunnen vormen tussen zomer- en winterleefgebieden

→ *Nader onderzoek naar mogelijke migratieroutes van o.a. meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis in voor- en najaar.*

Randvoorwaarden en vervolg

De conclusies uit de veldverkenning in combinatie met deze checklist, gekende verspreiding, de ligging in het landschap, de relatie met het landschap en de uitgebreide tabel van het protocol, geven de onderzoeksinspanning (tijdstip, omstandigheden frequentie per te onderzoeken soort) voor het nader onderzoek aan.

Conclusie overall checklist:

Op basis van de ingevulde checklist is het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen uitgevoerd.

3. Bureauonderzoek

Hieronder treft u een overzicht van te verwachten soorten per provincie volgens de NDFF-verspreidingsatlas. Tevens is de mate van zeldzaamheid toegevoegd. Tijdens het veldbezoek wordt dit model ook gebruikt als focusdocument. In de bijlagen zijn de verspreidingsgegevens van genoemde soorten uitgewerkt.

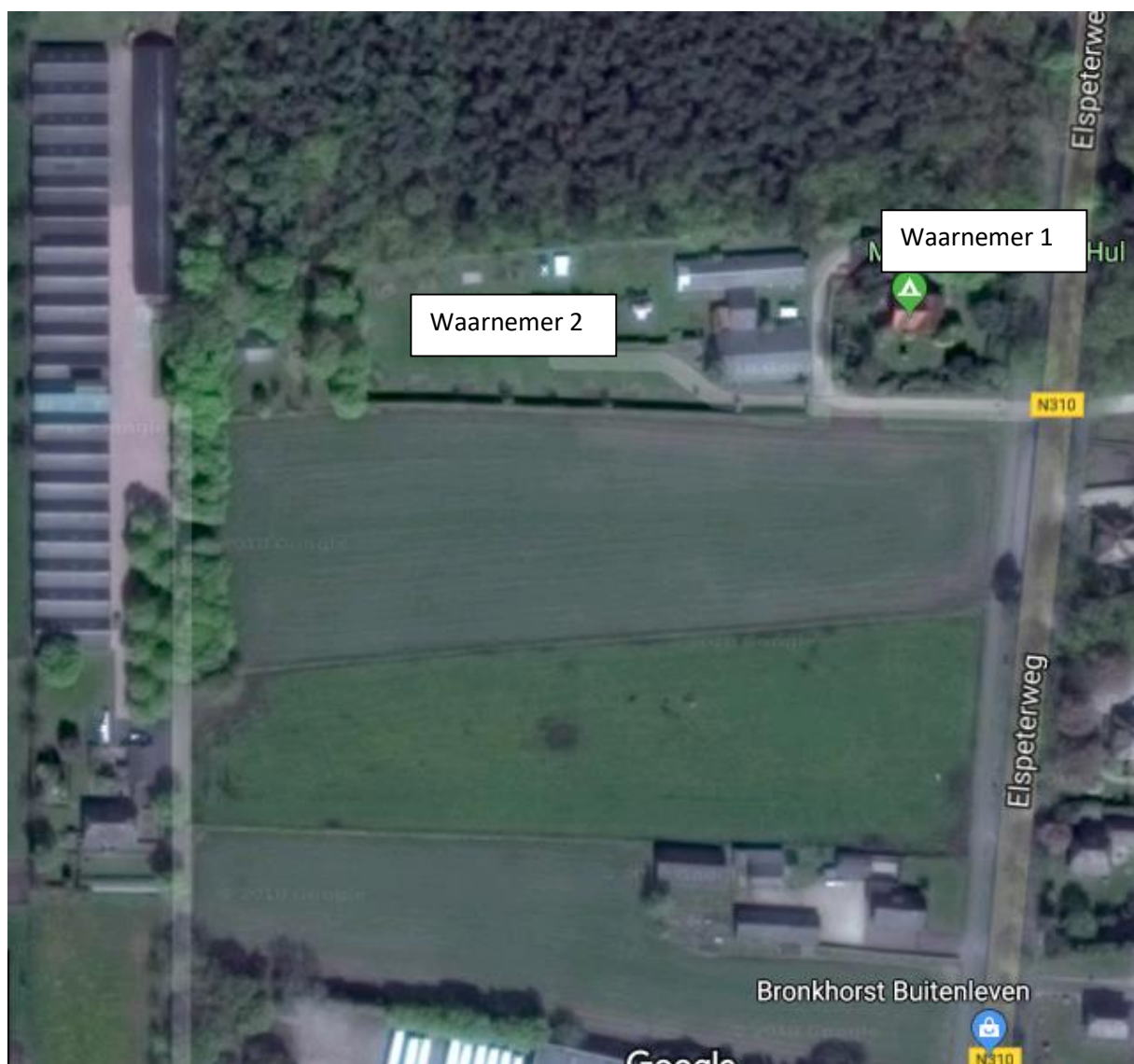
vlermuis oort	N-H	Z-H	Zld	Utr	N-Br	Li	Gld	Ov	Dr	FR	Gr	Fl	Zeldzm
Baard vleermuis													
Bechsteins vleermuis													
Bosvleermuis													
Brandt's vleermuis													
Gewone grootoorvleerm													
Franjestaart													
Gewone dwergvleermuis													
Grijze grootoorvleermuis													
Ingekorven vleermuis													
Laatvlieger													
Meervleermuis													
Mopsvleermuis													
Rosse vleermuis													
Ruige dwergvleermuis													
Tweekleurige vleermuis													
Vale vleermuis													
Watervleermuis													

algemeen	zeldzaam	Vrij zeldzaam	Zeer zeldzaam
----------	----------	---------------	---------------

4. Onderzoeksmethode

Het onderzoek is te voet uitgevoerd door twee waarnemers (P. Wiegel; Inventarium flora- en fauna en P. Smits; Bureau Natuurlijk) omdat het plangebied te groot is om degelijk onderzoek te verrichten. Er is voor gekozen om één waarnemer relatief statisch te stationeren rondom de woning aan de Elspeterweg. Dit omdat we deze locatie als mogelijke verblijfplaats hebben ingeschat van gebouwbewonende vleermuissoorten. De andere waarnemer heeft het terrein bewandeld in een rustig tempo. Beide waarnemers hebben gebruik gemaakt van een verrekijker en een batscanner. Visuele en auditieve waarnemingen zijn hierdoor in combinatie gemaakt. Tijdens ieder veldbezoek hebben we nauwkeurig de vensterbanken en de bestrating rondom de gebouwen onderzocht op eventuele (verse) mest en poepresten.

Functie	Periode	Bezoeken	Bezoeken
Winterverblijf	1 december – 1 maart	--	
Kraamverblijf	15 mei – 15 juli	16-05-2018	15-06-2018
Zomerverblijf	15 april – 15 augustus	19-04-2018	
Paarverblijf	15 augustus – 1 oktober	16-08-2018	17-09-2018

Vier van de vijf inventarisaties zijn in de avond en nacht uitgevoerd. Eén inventarisatie heeft in de vroege ochtend plaatsgevonden om eventueel zwermgedrag waar te kunnen nemen. De inventarisaties zijn telkens door twee personen uitgevoerd waarbij zoveel mogelijk van de bebouwing overzien werd.

Tijdens de bezoeken is vooral gelet op uitvliegende, invliegende en/of zwermende vleermuizen en op vleermuizen die al rond zonsondergang actief waren. Wanneer een vleermuis rond zonsondergang wordt waargenomen, kan dit namelijk op de aanwezigheid van een verblijfplaats duiden. Dit omdat de meeste vleermuissoorten rond zonsondergang hun verblijfplaats verlaten en dan naar hun foerageergebieden vliegen. Vleermuizen die rond zonsondergang bij het te onderzoeken object worden waargenomen, hebben nog geen grote afstand af kunnen leggen, waaruit opgemaakt kan worden dat zij mogelijk in het object een verblijfplaats hebben.

Tijdens de inventarisaties in de paarperiode is tevens gelet op vleermuizen die sociale geluiden (waaronder paarroepjes) uitstoten en die paargedrag vertonen. Dergelijke geluiden en gedrag kunnen duiden op de aanwezigheid van een paarverblijfplaats.

Onderzoek naar winterverblijfplaatsen is niet goed uit te voeren. Bij aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in het najaar (einde parseizoen) moet er daarom zekerheidshalve vanuit worden gegaan dat het gebouw ook dienst doet als winterverblijfplaats.

Tijdens de vijf veldbezoeken is gebruikgemaakt van heterodyne batdetectors (type SFF3 en Elekon Batscanner stereo). Met behulp van deze batdetectors zijn de waargenomen vleermuissoorten op naam gebracht.

Onderzoeksresultaten:

In totaal zijn verdeeld over de bezoeken twee vleermuissoorten waargenomen: de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Al de waarnemingen betroffen foeragerende exemplaren. Gezien de tijdstippen van de waarnemingen ten opzichte van de zonsondergang kan gesteld worden dat de gebouwen geen verblijfplaats huisvest voor de vleermuizen. De registratieformulieren geven een beeld van de waarnemingen.

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing aan de Elspeterweg 75 te Uddel. Er zijn twee verschillende vleermuissoorten waargenomen: de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Opnames van de foeragerende exemplaren zijn niet gemaakt.

Op 19-04-2018 zijn 25 minuten na zonsondergang enkele jagende gewone dwergvleermuizen waargenomen bij de oprit aan de zijde van de woning. Tevens in de achterste hoek, nabij de achterliggende woning is een individu van de laatvlieger foeragerend waargenomen. De temperatuur was uitzonderlijk hoog (25 graden Celsius) en er was geen wind en neerslag.

Op 16-05-2018 is geen enkele waarneming gedaan in het gehele plangebied. Tijdens het onderzoek was de temperatuur 16 graden, bewolkt en matige wind (4Bft)

De gewone dwergvleermuis is in Nederland vooral een gebouwbewonende soort. Gewone dwergvleermuizen kunnen in allerlei gebouwen en bouwwerken voorkomen. Ze hebben een netwerk aan gebouwen waarin ze huizen. Vooral in gebieden met bebouwing nabij een 'groene omgeving' zoals parken, loofbossen, houtwallen en beschutte waterpartijen komen ze veel voor. Hij is dus afhankelijk van meerdere, met elkaar samenhangende onderdelen van het landschap. (*vleermuis.net*)

De laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) is een van de grootste vleermuizen van Nederland. De laatvlieger is te herkennen aan zijn tweekleurige vacht: koffiebruin op de rug en koffie-met-melk-bruin op de buik. Kenmerkend is ook zijn forse formaat. Het gewicht is zo'n 15-35 gram. De vleugels zijn relatief lang en breed met een spanwijdte van 32-38 cm. Gezicht, oren en vlieghuid zijn zwartbruin. De oren zijn relatief klein, meer lang dan breed, met vijf opvallende dwarsplooien. De tragus is donker, korter dan de helft van de oorlengte, stomp en licht naar binnen gebogen. (vleermuis.net)

Het veldbezoek op 15-06-2018 heeft ruim na zonsondergang enkele waarnemingen van jagende gewone dwergvleermuis opgeleverd bij de oprit van de woning.

Op 16-08-2018 zijn er 8 exemplaren gewone dwergvleermuizen waargenomen nabij het toiletgebouw. Heel duidelijk maakten ze gebruik van de lijnelementen die de bosrand verschaft. In gedrag lieten ze baltsgedrag zien. Helaas zijn de opnames mislukt. Het was lichtbewolkt en 20 graden Celsius.

OP 17-09-2008 is er een ochtendbezoek uitgevoerd om te onderzoeken of er inzwermende vleermuizen aanwezig waren. Er zijn geen waarnemingen gedaan in of nabij het plangebied.

Verblijfplaats Gewone dwergvleermuis

(Kraam)kolonies worden vooral gevonden in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen. De groepsgroottes lopen uiteen van enkele tientallen tot meer dan tweehonderd dieren. Gewone dwergvleermuizen zijn op zich plaats getrouw, maar gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Ze jagen hoofdzakelijk binnen en straal van circa 2 km maar ook wel tot op 5 km van de verblijfplaats. Vliegroutes liggen zoveel mogelijk langs lijnvormige landschapselementen.

Verblijfplaats Laatvlieger

Kraamkolonies zijn bekend van gebouwen. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen, maar ook wel op zolders. Solitaire mannetjes worden soms achter vensterluiken gevonden. In de paartijd (september-oktober) worden vergelijkbare verblijven gebruikt, waarbij plotseling kleine groepjes op plaatsen gevonden worden waar ze in de zomer niet zaten. De (kraam)groepen bestaan meestal uit enkele tientallen en zelden uit meer dan 150 dieren. Laatvliegers bewonen een netwerk van verschillende huizen die op een afstand van hooguit enkele honderden meters van elkaar liggen. Ze verhuizen soms wel, maar zijn in principe erg plaats- en gebiedstrouw. Soms wordt een en hetzelfde huis jaar na jaar als zomer- en winterverblijf gebruikt. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 km (zelden meer) rondom de kolonie. Vliegroutes volgen waar mogelijk lijnvormige structuren, maar laatvliegers vliegen bij gunstige weersomstandigheden gerust grotere afstanden door open gebied.

Nr.	Bezoek	Datum	Functie	Resultaat
1	Avond	19-04-2018	Zomer verblijf	Enkele waarnemingen (G,L)
2	Avond	16-05-2018	Kraam	Geen waarneming
3	Avond	15-06-2018	Kraam	Enkele waarnemingen (G)
4	Avond	16-08-2018	Zomer/Paarverblijfplaats	Enkele waarnemingen (G,L)
5	ochtend	17-09-2018	Zomer/Paarverblijfplaats	Geen waarnemingen

De diverse locaties waar waarnemingen zijn gedaan.

1: achterzijde camping: bomenpartij met een woonhuis (buren)

2: Opstal van golfplaat: toiletgebouw

3: Oprit woning

4: de pijl geeft een duidelijke lijn weer die de vleermuizen gebruiken als vliegroute

Conclusie

Op basis van de onderzoeksresultaten is, met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, uit te sluiten dat het gebouw en de opstallen als vaste rust- en verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuissoorten dient.

De waarnemende exemplaren maken gebruik van de planlocatie als jacht- en foerageergebied. Essentiele gebruiksfuncties (lijnelementen/bosrand) gaan met de geplande ingreep niet verloren.

Overtreding op de wet natuurbescherming betreffende de vleermuis is dus niet aan de orde (Wn. §3.3 art 3.10 lid 1a en b)

Zorgvuldig handelen

De zorgplicht geldt altijd, voor alle soorten. Als een beschermd soort wordt aangetroffen en er negatieve effecten optreden, leg dan het werk onmiddellijk stil en vraag ontheffing aan bij de Provincie Gelderland

5. Verantwoording:

Materialen:

- Fotocamera
- Batdetactor SFF3 en Elekon Batscanner Stereo
- Verrekijker
- Tablet

Literatuur:

- NDFF
- Zoogdiervereniging
- Fauna-inventarisaties; Rick Schoon

Websites

- www.bij12.nl
- www.rvo.nl
- www.ndff.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.nunspeet.nl
- www.gelderland.nl
- www.vleermuis.net

Elekon Batscanner stereo

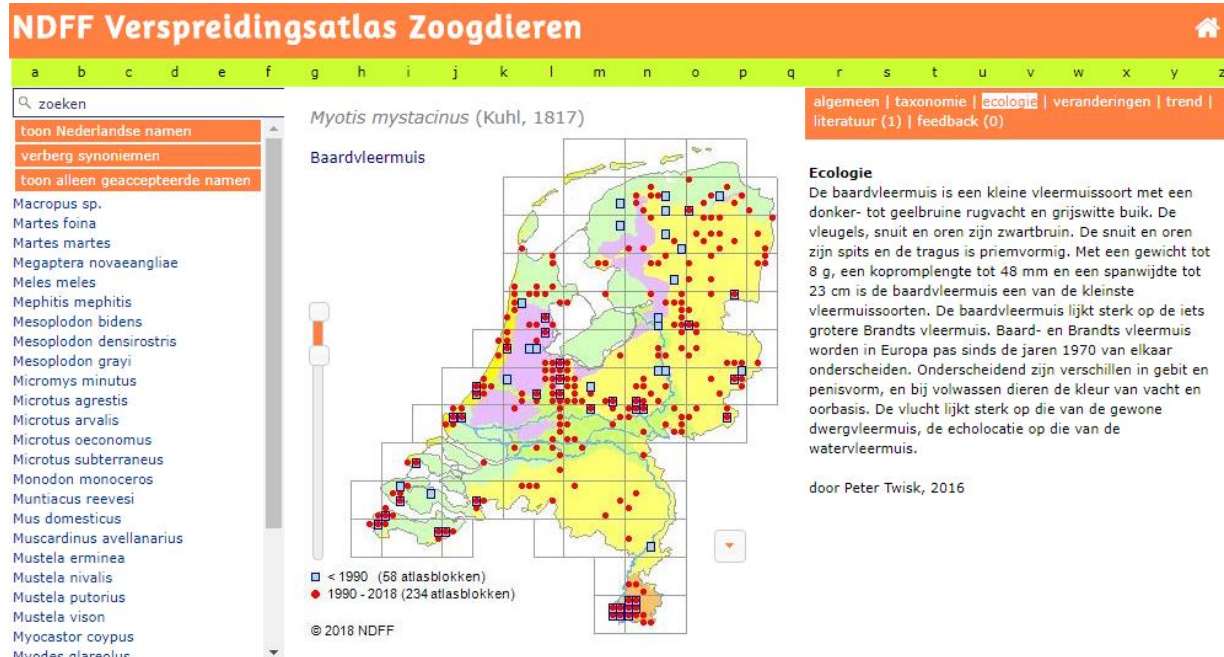
SFF BAT3 detector

Bijlage 1: verspreidingskaarten vleermuissoorten:

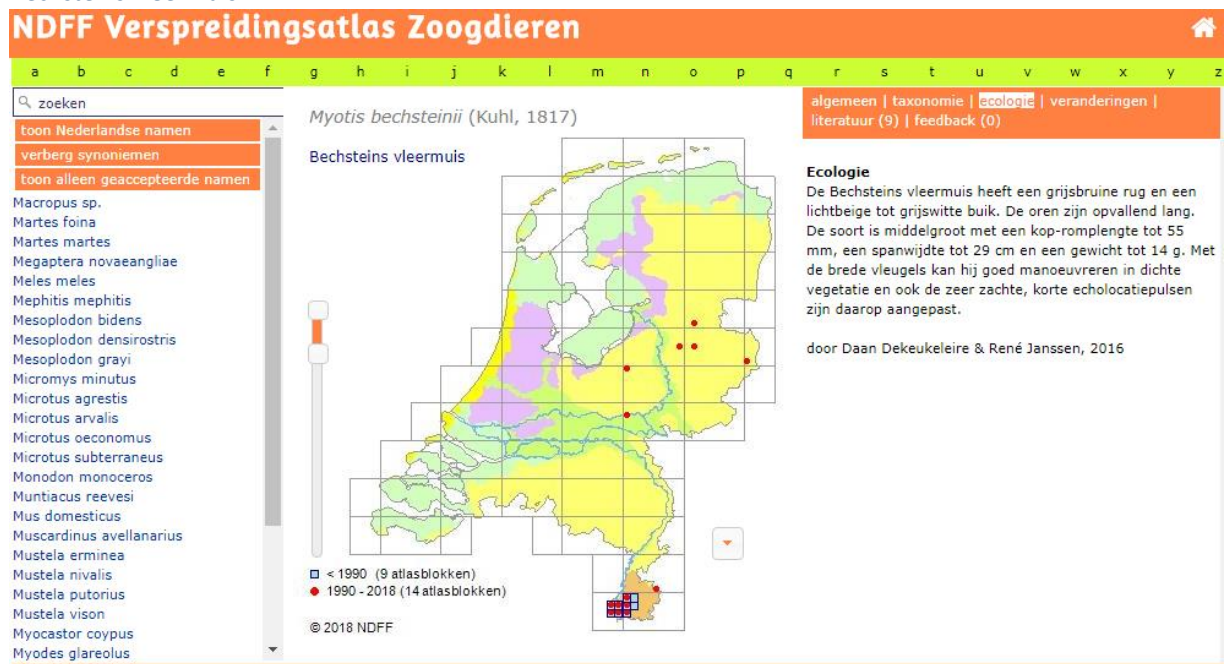

In Nederland komen de volgende vleermuissoorten voor:

Baardvleermuis

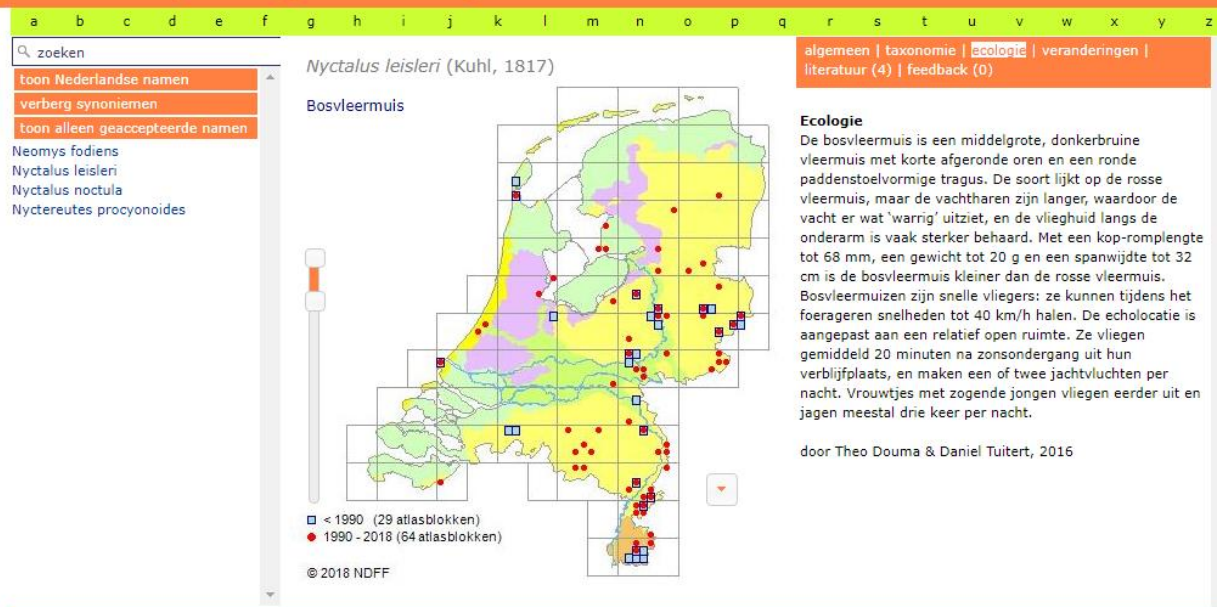

Bechsteins vleermuis

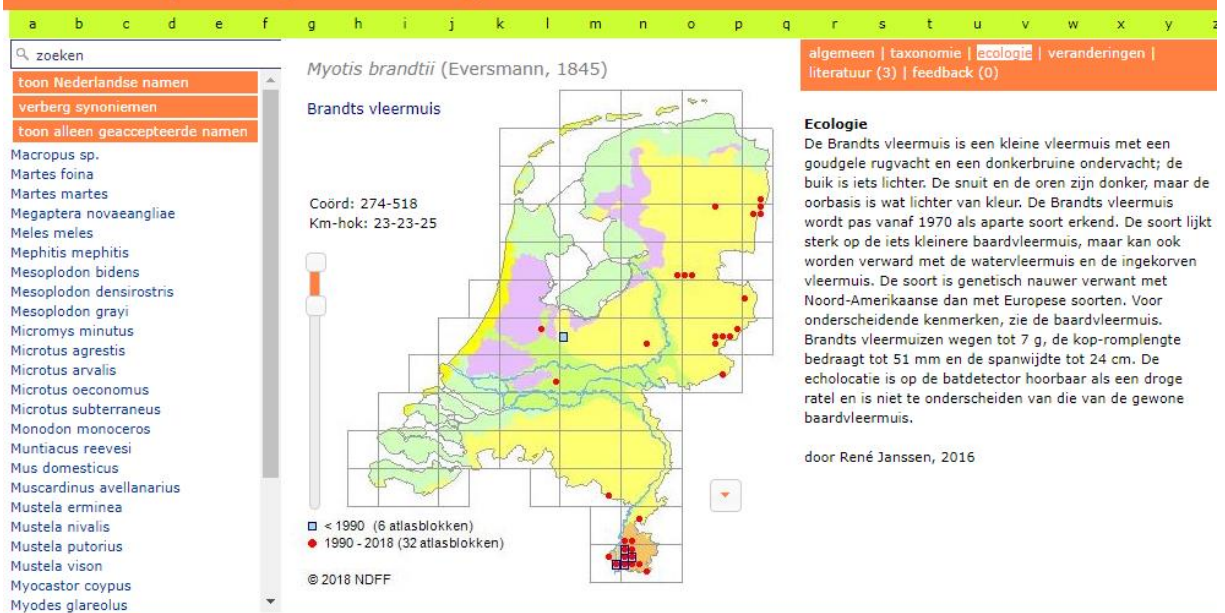
Bosvleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

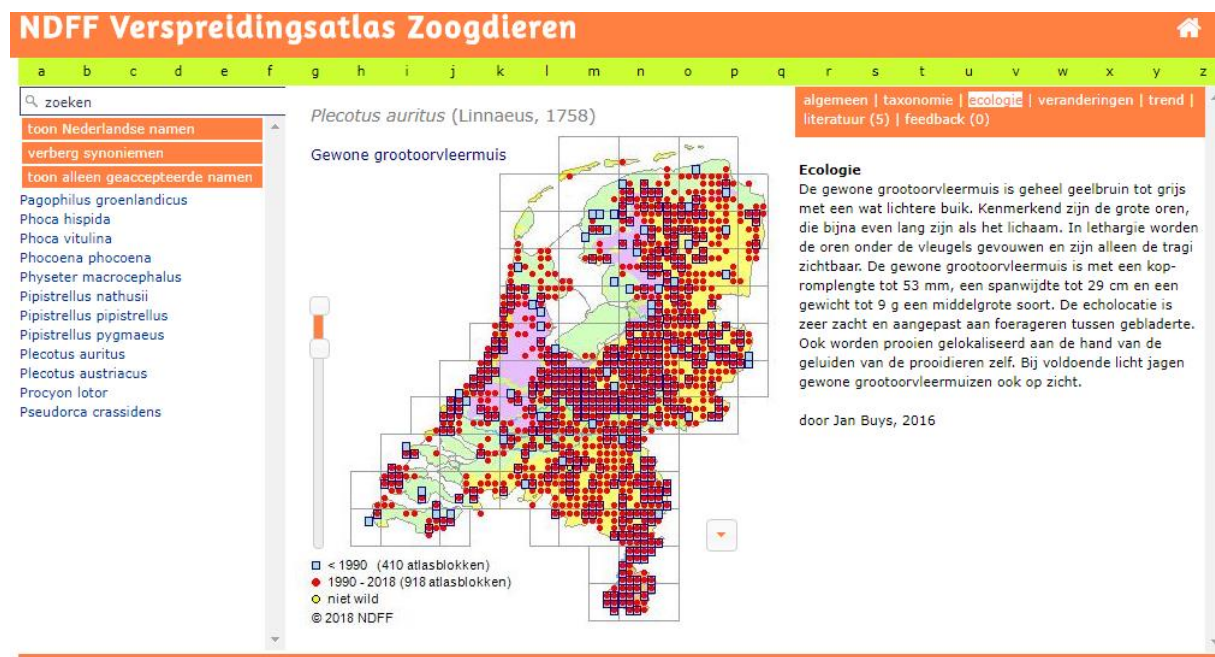
Brandt's vleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

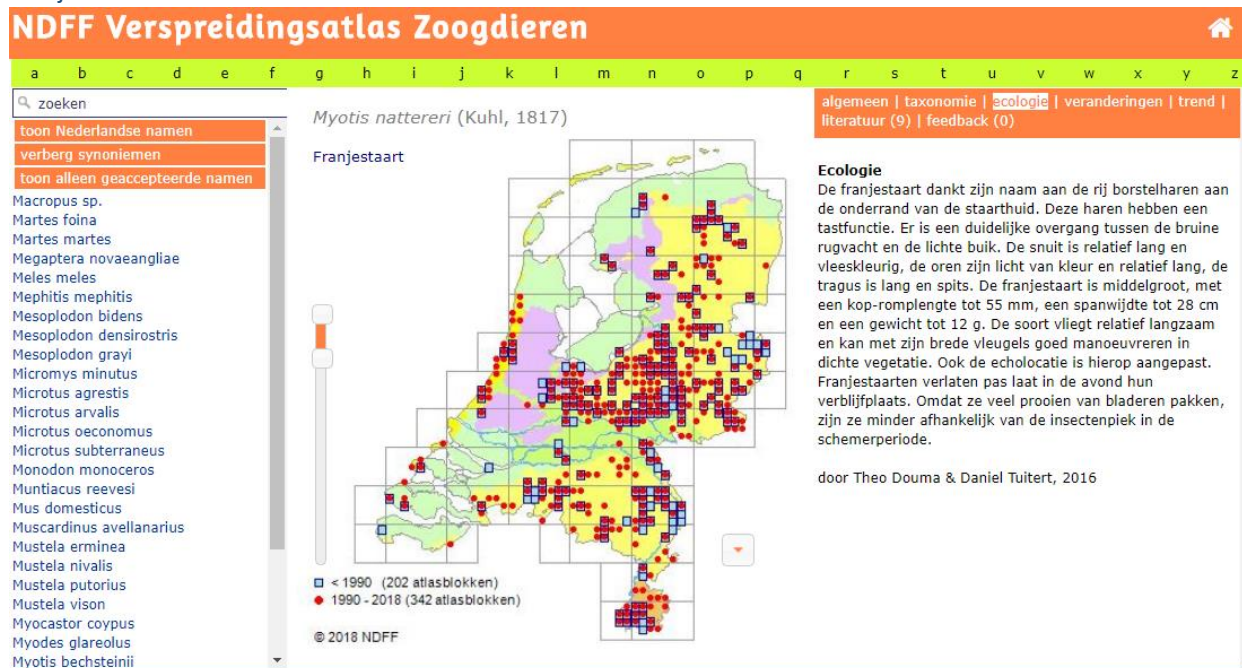

Nader onderzoek vleermuis Elspeterweg 75 te Uddel

Bruine of gewone grootoorvleermuis

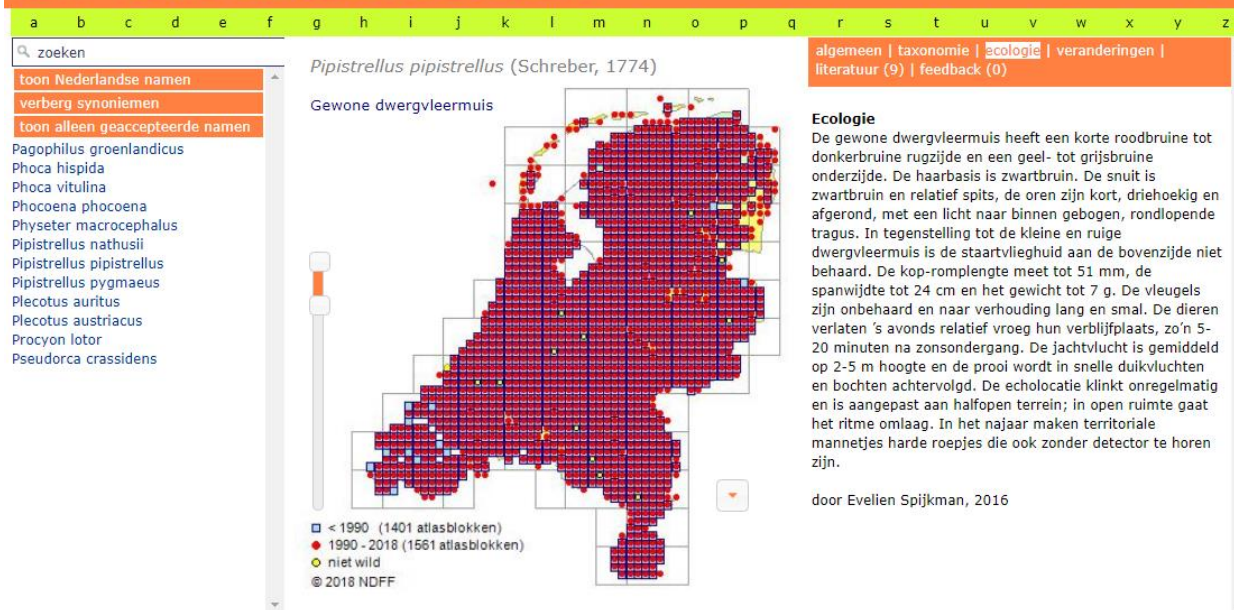

Franjestaart

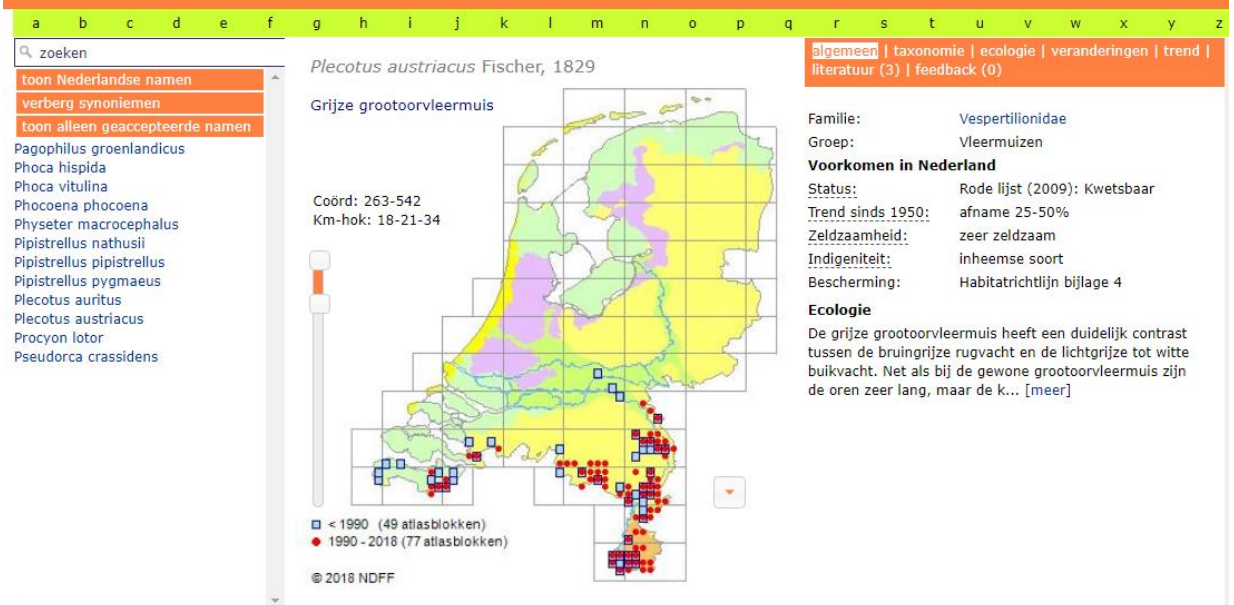
Gewone dwergvleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

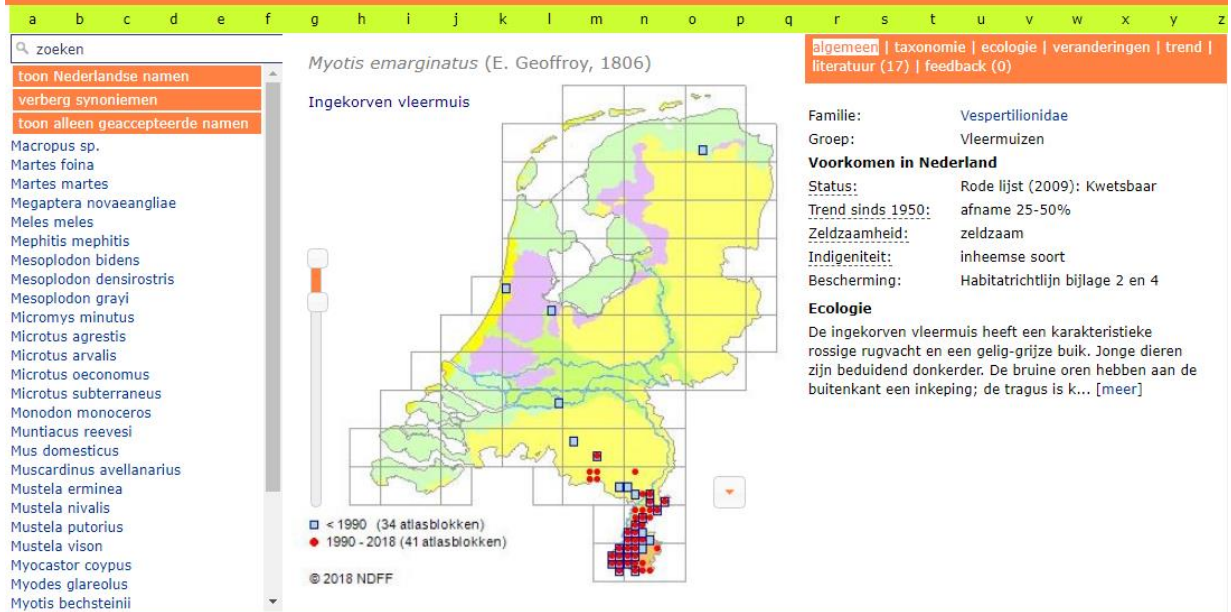
Grijze grootoorvleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

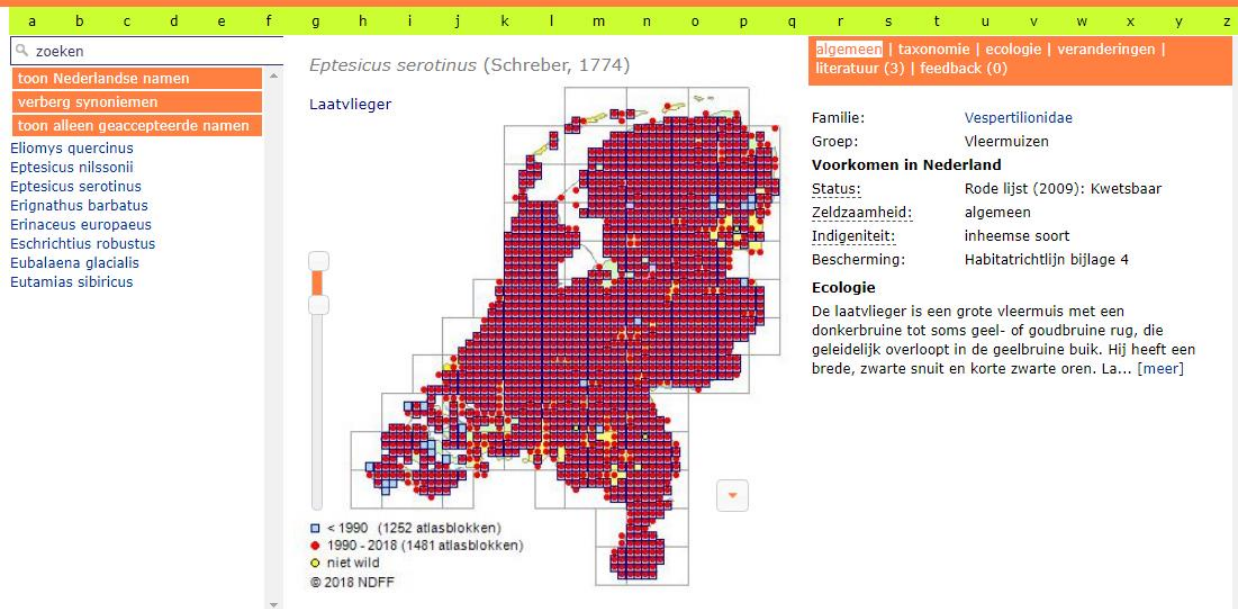
Ingekorven vleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

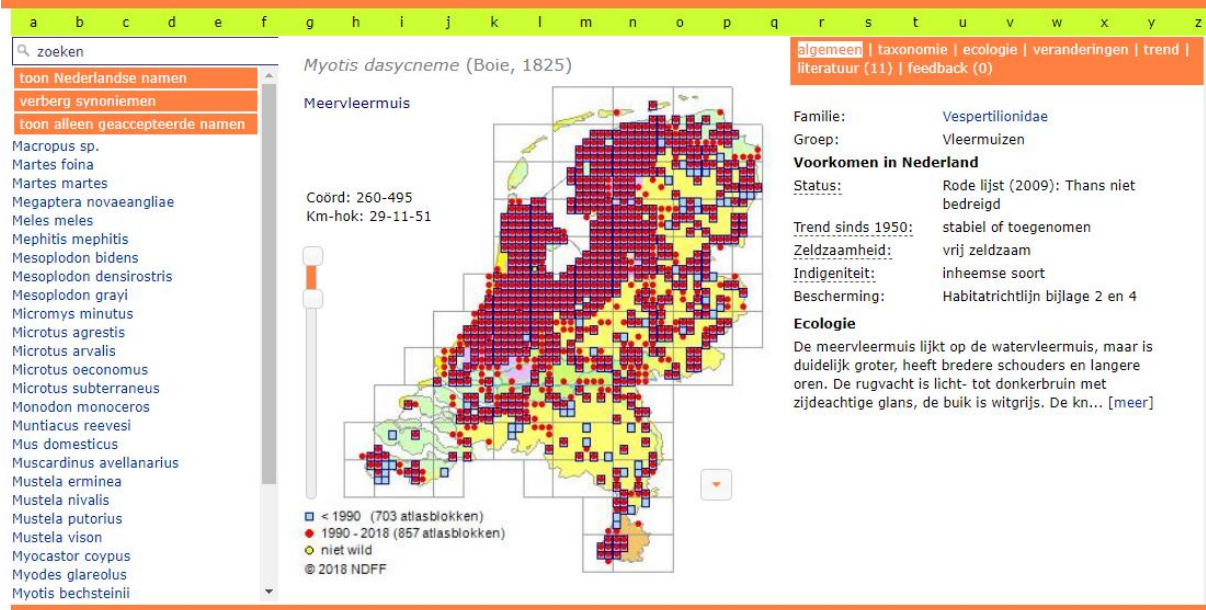
Laatvlieger

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

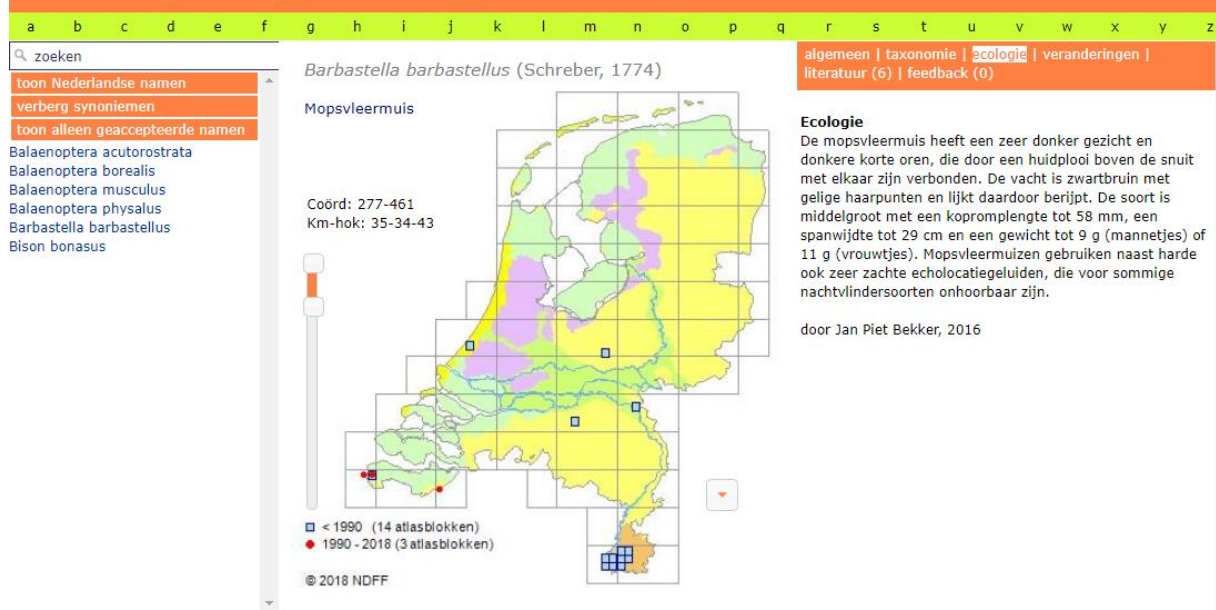
Meervleermuis

NDDF Verspreidingsatlas Zoogdieren

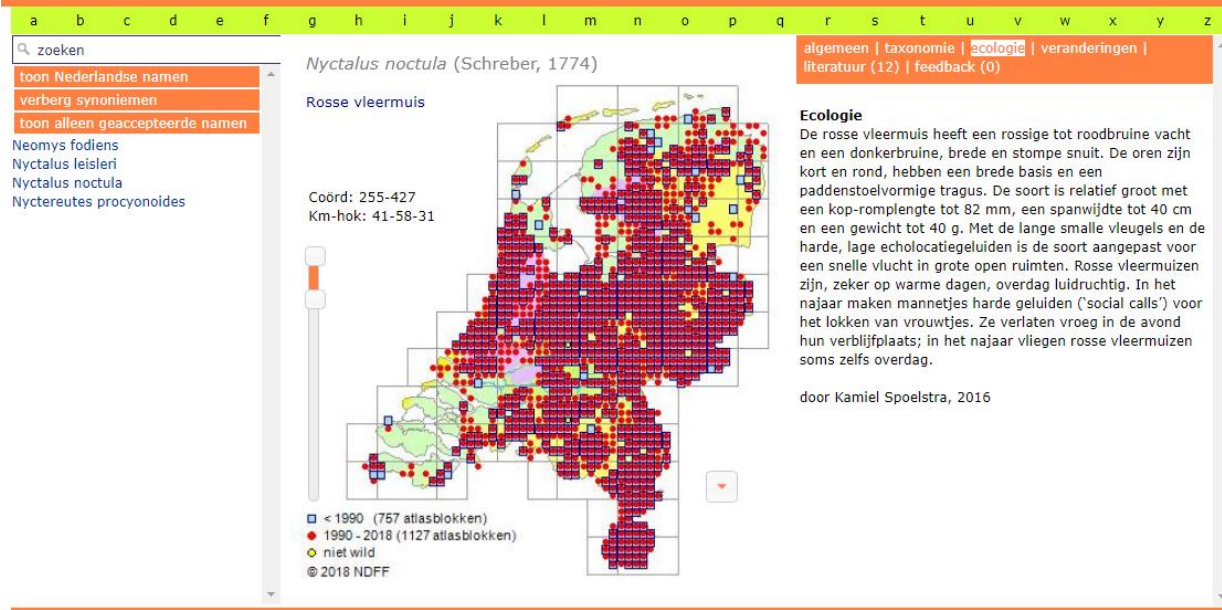
Mopsvleermuis

NDDF Verspreidingsatlas Zoogdieren

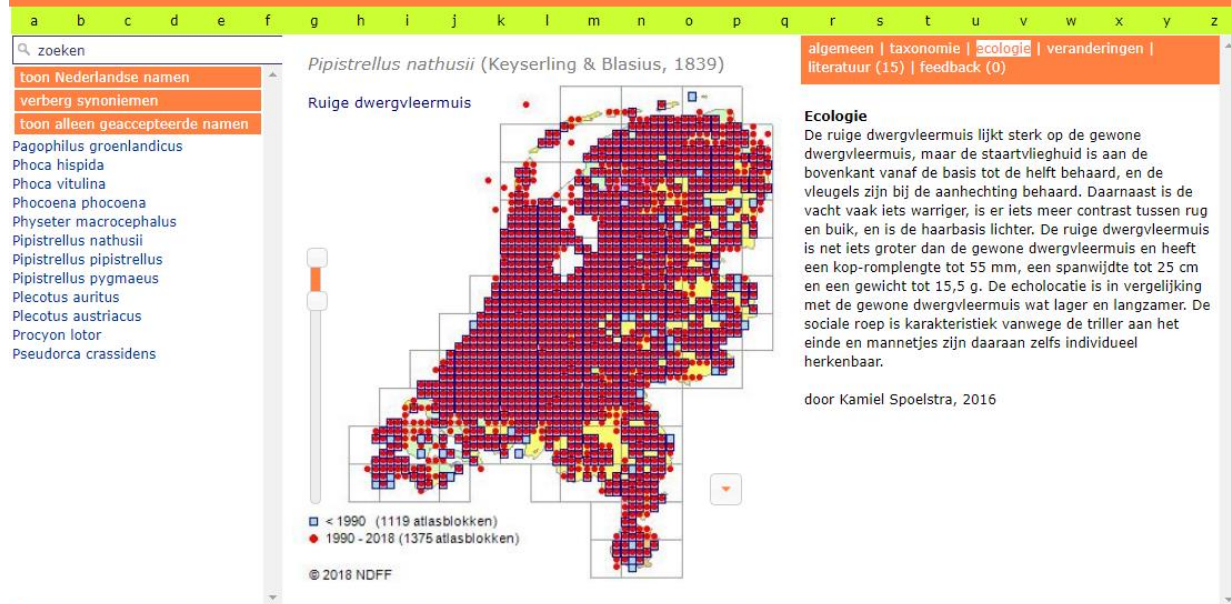
Rosse vleermuis

NDFD Verspreidingsatlas Zoogdieren

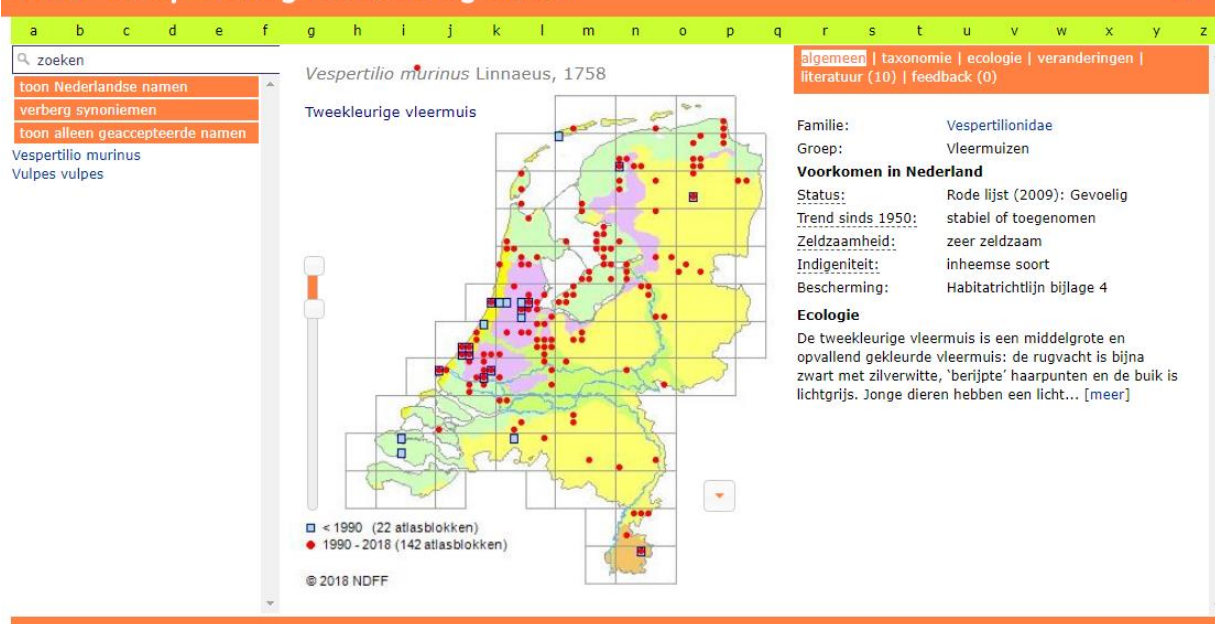
Ruige dwergvleermuis

NDFD Verspreidingsatlas Zoogdieren

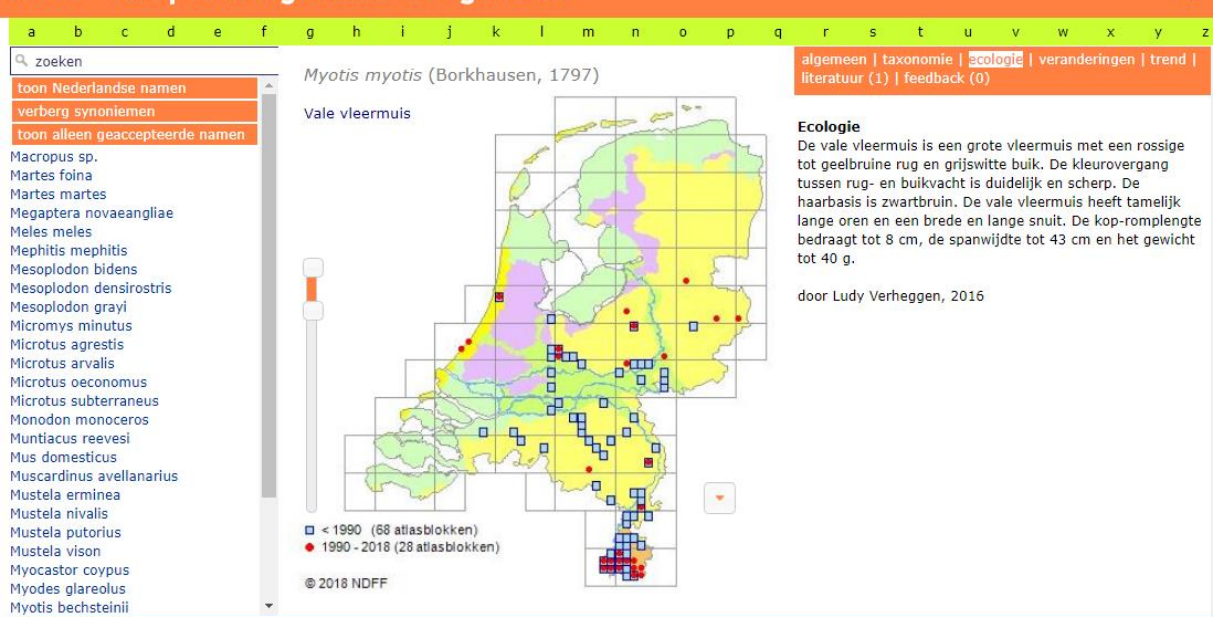
Tweekleurige vleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

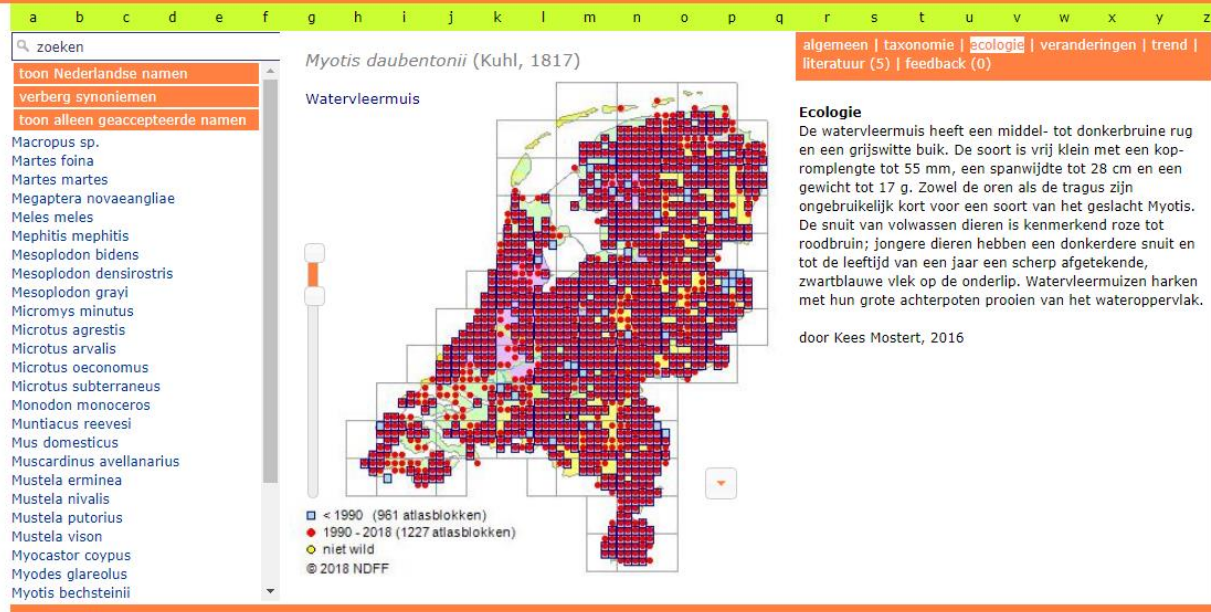
Vale vleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

Watervleermuis

NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren

BIJLAGE 2: Registratieformulieren

Registratieformulier nader onderzoek Vleermuizen					
Opdrachtgever:	Elspeterweg ontwikkeling Vof				
Opdrachtnemer:	Inventarium Flora & Fauna				
Locatie:	Elspeterweg 75; Uddel				
Functie:	kraam, zomer en paarverblijfplaats				
Gebiedsbeschrijving / beschrijving ecologische situatie:	Voor de gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de ecologische situatie wordt verwezen naar de Quickscan die is opgesteld door Inventarium				
Waarnemer(s):	Dhr. P. Wiegell/ Dhr. P. Smits				
Gebruikte apparatuur:	Batdetector SSF BAT3/Elekon Batscanner stereo				
Onderzoek 1					
Datum onderzoek:	19-4-2018	Starttijd:	20.30 uur		
		Eindtijd:	22.45 uur		
Zonsopkomst / zonsondergang:	20:46 uur	Weertype:	Helder, warm en zonnig		
		Temperatuur:	25 graden		
		Functie:	kraamverblijf		
Soort:	Tijd:	Aantal:	Locatie:	Aantekening:	Nr.:
Gewone dwergvleermuis	21:04	2	oprit woning		
Gewone dwergvleermuis	21:12	2	oprit woning		
Gewone dwergvleermuis	21:18	2	oprit woning	tot 22:07	
Laatvlieger	21:10	1	achterzijde camping	foeragerend	
Gewone dwergvleermuis	22:18	2	oprit woning		
Onderzoek 2					
Datum onderzoek:	16-5-2018	Starttijd:	21.15 uur		
		Eindtijd:	23.45 uur		
Zonsopkomst / zonsondergang:	21.31	Weertype:	bewolkt, droog		
		Temperatuur:	18 graden		
		Functie:	kraamverblijf		
Soort:	Tijd:	Aantal:	Locatie:	Aantekening:	Nr.:
				geen waarnemingen	

[illegible]

Onderzoek 4					
Datum onderzoek:	16-8-2018	Starttijd:	21:00		
		Eindtijd:	23:10		
Zonsopkomst / zonsondergang:	21:03	Weertype:	bewolkt		
		Temperatuur:	20		
		Functie:	Paarverblijfplaats		
Soort:	Tijd:	Aantal:	Locatie:	Aantekening:	Nr.:
Gewone dwergvleermuis	21:20	8	nabij toiletgebouw		
Gewone dwergvleermuis			tot eindtijd continu jagende en balste		
Laatvlieger	22:55	1	hoog overvliegend		

[illegible]

Bevoegdheid

In de wet Natuurbescherming wordt gesteld dat dergelijk onderzoek uitgevoerd dient te worden door een ecologisch deskundige.

Onder een ecologisch deskundige verstaan we een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. Hij voldoet aan een of meer van deze punten(RVO):

Indicatoren	P. Wiegel	P. Smits
hij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie	x	x
hij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming	✓	✓
hij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus*	x	x
*niet aangesloten bij NGB		
hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, <u>SOVON</u> , STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied	✓	✓
hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming	✓	✓

